Política | Josep-Lluís Carod-Rovira | Actualitzat el 05/04/2017 a les 22:00

Singularitats impossibles

«Intentar tapar la via d'aigua en el vaixell de la uniformitat espanyola, oberta per Catalunya, amb un simple esparadrap, és del tot insuficient»

Les motivacions per les quals una part de la societat, a Catalunya, defensa la independència d'aquest territori són múltiples i diverses. I si bé la majoria són compatides pels seus partidaris, no sempre ocupen totes el mateix lloc en l'ordre de prioritats. Cultura i llengua, drets històrics i univers simbòlic, qualitat de vida democràtica, rebuig a la discriminació fiscal, en infraestructures, beques, prestacions socials, etc., acostumen a ser els arguments més utilitzats a l'hora de plantejar la necessitat de la independència. Després de segles de formar part de l'estat espanyol, sense que la singularitat nacional catalana hi hagi estat tinguda en compte si no és per a reprimir-la, menystenir-la i discriminar-la, hi ha encara qui pretén, en aquestes alçades del procés sobiranista, que la comoditat de la pertinença de Catalunya a l'estat esmentat serà possible amb el reconeixement constitucional d'aquesta singularitat. Aquesta via ha estat ara reivindicada per l'exministre i exlíder del PSOE Joaquín Almunia, en un debat amb el conseller Mas-Culell.

Com totes les solucions espanyoles del darrer moment, la proposta fa tard. Espanya, històricament, sempre fa tard a tot arreu a l'hora de plantejar solucions a realitats diferenciades que requereixen fugir de la uniformitat general. El procés d'independències de les diferents nacions llatinoamericanes, al segle XIX, n'és un bon exemple: després de dècades de tancar els ulls a l'evidència, quan Espanya els oferí autogovern i autonomia, ja tothom era independentista.. I pel que fa als territoris desvinculats d'Espanya al segle XX els exemples són encara menys edificants. El 1968, vivint el dictador Franco, Espanya es desempallegà de Guinea Equatorial, la qual es convertí en un estat independent, sotmès a una dictadura militar de llavors ençà, primer amb Macías, després amb Obiang. Pel que fa al Sàhara Occidental, l'estat espanyol fugí del territori de manera vergonyant el 1976 i abandonà el Sàhara i els seus habitants, llençant-los en braços d'una altra dictadura, la marroquina de Hassan II, turment que dura fins avui. Com es veu, doncs, les descolonitzacions espanyoles recents estan tan mal fetes que acaben sempre en dictadures.

Intentar tapar la via d'aigua en el vaixell de la uniformitat espanyola, oberta per Catalunya, amb un simple esparadrap, és del tot insuficient i sembla una solució infantil de tan poc creïble com resulta. Primer perquè Espanya només admet la singularitat espanyola en el context internacional, però no n'accepta cap altra que aquesta a l'interior del seu estat. I segon perquè l'única singularitat política que admet l'estat en el seu marc constitucional és el basc, atès que no sols s'hi preveu la reunificació del País Basc i Navarra, sinó també el fet que ambdós territoris disposaran d'un sistema de finançament diferent al general o comú, com és el concert econòmic. Aquesta és l'única singularitat realment admesa. Pel que fa als Països Catalans, hi ha un article dedicat, el 145, on s'afirma que "En cap cas no s'admetrà la federació de comunitats autònomes", essent aquests els únics territoris susceptibles de plantejar-se aquesta solució institucional.

I encara més. La generalització de l'autonomia a 17 comunitats autònomes i dues ciutats africanes tenia com a objectiu principal diluir la singularitat política catalana en un magma on no hi cabien matisos. Dècades després tothom s'ha acostumat a l'autonomia i els seus espais de poder, de manera que qualsevol gest diferenciador a l'interior de l'estat és, immediatament, contestat per la resta de territoris. És el que ha passat ara amb els famosos 4.000 milions promesos per Rajoy la setmana passada i ja desmentits aquesta, de setmana, pel projecte de pressupostos presentats per Montoro a les corts. Tant se val. S'han alçat veus de protesta de tot arreu, queixant-se que així es comprava la permanència de Catalunya a l'interior de l'estat espanyol. Santa innocència! Com si els sentiments, la consciència i la voluntat de tot un poble poguessin ser comprats amb diners o bé apaivagats amb una llei. Ha sorprès, però, enmig

de la irada i coneguda reacció espanyolista de sempre, l'opinió expressada per la vicepresidenta de la Generalitat Valenciana, a qui, sincerament, situàvem en un altre àmbit de coneixement i de coneixements. Sobretot perquè, amb els valencians, Catalunya comparteix força coses més que la mar Mediterrània. Com sempre, però, atacar Catalunya costa menys que plantar-se coratjosament davant l'estat. Quina llàstima, quina decepció i també quina pena... En fi, ningú a l'estat espanyol no admetrà mai res de singular per a Catalunya que no sigui generalitzable també a tothom. Per això Espanya és l'estat de les singularitats impossibles, perquè en un món tan plural com el d'avui, per a singularitat ja en tenen prou amb la seva. Doncs bé, que se la quedin, que en gaudeixin i, sobretot, que se la paguin. Ells, clar, de la seva butxaca, i no de la nostra com fins ara.